ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (teine koda)

28. november 2005 *

Kohtuasjas T-94/04,

European Environmental Bureau (EEB) (Brüssel, Belgia),

Pesticides Action Network Europe (London, Ühendkuningriik),

International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations (IUF) (Genf, Šveits),

European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches (EFFAT) (Brüssel),

Stichting Natuur en Milieu (Utrecht, Madalmaad),

Svenska Naturskyddföreningen (Stockholm, Rootsi),

esindajad: advokaadid P. van den Biesen, G. Vandersanden ja B. Arentz,

hagejad,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: B. Doherty, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

keda toetab

Syngenta Ltd (Guildford, Ühendkuningriik), esindajad: *solicitor* C. Simpson ja *barrister* D. Abrahams,

menetlusse astuja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni 1. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/112/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ toimeaine parakvaat lisamisega (ELT L 321, lk 32; ELT eriväljaanne 3/41, lk 272),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. Pirrung, kohtunikud A. W. H. Meij ja I. Pelikánová,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

Õiguslik raamistik

Direktiiv 91/414/EMÜ

1 Nõukogu 15. juuni 1991. aasta direktiivi 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta (EÜT L 230, lk 1; ELT eriväljaanne 03/11, lk 332) artikkel 4 näeb ette ühenduse õiguse kohased tingimused ja menetluse taimekaitsevahendite turuleviimiseks lubade andmiseks, ülevaatamiseks ja tühistamiseks. Selleks täpsustatakse direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis a, et luba antakse üksnes nende taimekaitsevahendite jaoks, mille toimeained on loetletud direktiivi I lisas.

2 Nõutavad tingimused toimeainete kandmiseks I lisasse on täpsustatud direktiivi 91/414 artiklis 5. Neid on võimalik lisasse kanda ainult siis, kui olemasolevaid teaduslikke ja tehnilisi teadmisi silmas pidades võib eeldada, et kõnealust toimeainet sisaldavad taimekaitsevahendid vastavad teatud tingimustele, nimelt et need ei mõju kahjulikult inimeste ega loomade tervisele ega keskkonnale.

3 Direktiivi artikli 8 lõige 2 sätestab, et erandina direktiivi artikli 4 sätetest võivad liikmesriigid üleminekuajal lubada enda territooriumil turule viia taimekaitsevahendeid, mis sisaldavad I lisasse kandmata toimeaineid, mis on juba turul kaks aastat pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemise kuupäeva ehk 26. juulit 1993.

4 Direktiivi artikli 8 lõikes 2 sätestatud erandi alla kuuluvates toodetes sisalduvaid toimeaineid kontrollitakse järk-järgult komisjoni tööprogrammi raames.

Määrus nr 3600/92/EMÜ

5 Komisjoni 11. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3600/92, millega nähakse ette taimekaitsevahendite turuleviimist käsitleva nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikes 2 osutatud tööprogrammi esimese etapi üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 366, lk 10; ELT eriväljaanne 03/13, lk 242), artikkel 5 näeb ette, et komisjon koostab hindamisele kuuluvate toimeainete loendi ja määrab referentliikmesriigi iga toimeaine hindamiseks.

6 Määruse nr 3600/92 artiklitest 6 ja 7 tuleneb, et referentliikmesriigiks määratud liikmesriik peab hindama asjaomast toimeainet ja saatma komisjonile toimiku hindamisaruande, mis sisaldab soovitust kanda kõnealune toimeaine direktiivi I lisasse või võtta teisi meetmeid, näiteks selle turult kõrvaldamine.

7 Komisjon usaldab seejärel toimiku ning aruande läbivaatamise ülesande Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 463), artikli 58 alusel asutatud alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele.

8 Määruse nr 3600/92 artikli 7 lõige 3a, mis lisati komisjoni 27. juuni 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 1199/97, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 3600/92 (EÜT L 170, lk 19; ELT eriväljaanne 03/21, lk 166), näeb ette, et komisjon esitab alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele tekstieelnõu, mis võib esineda mitmel kujul. Kui tehakse ettepanek toimeaine kandmise kohta direktiivi 91/414 I lisasse, on see direktiivieelnõu. Kui eelnõu käsitleb toimeaine suhtes negatiivsete meetmete võtmist, sealhulgas toimeainet sisaldava taimekaitsevahendi lubade tühistamist, võib komisjon esitada liikmesriikidele otsuseprojekti.

Vaidluse taust

9 Hagejaid on kuus. Esimene on European Environmental Bureau (EEB), Belgia õiguse alusel asutatud ühing, mille põhikirjajärgne tegevuseesmärk on eelkõige edendada keskkonnakaitset ja keskkonna säilitamist Euroopa Liidu riikides. EEB osaleb erinevates komisjoni nõuandeorganites, eelkõige alalises taimetervise rühmas ning põllumajanduse ja keskkonna nõuandekomitees. Ta on ka European Habitats Forum'i liige ning tal on seeläbi vastavalt nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102) osaleja ja vaatleja staatus.

10 Teine hageja, Pesticides Action Network Europe, on briti õiguse alusel asutatud äriühing, mille tegevusalaks on edendada alternatiivseid jätkusuutlikke lahendusi pestitsiidide kasutamisel. Ta osales konverentsil Stakeholders' Conference on the Development of a Thematic Strategy on the Sustainable Use of Pesticides (sidusrühmade konverents „Pestitsiidide jätkusuutliku kasutamise temaatilise strateegia arendamine"), mille komisjon korraldas 4. novembril 2002.

11 Kolmas hageja, International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Association (IUF) on erinevate sektorite töötajaid, sealhulgas põllumajandus- ja istandustesektorit esindavate riigisiseste ametiühingute rahvusvaheline liit. Põhikirja järgi on IUFi eesmärk eelkõige kaitsta kõikide riikide nende töötajate üldiseid ja konkreetseid huve, kes on hõivatud sektorites, mida ta hõlmab. IUF kuulub Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni, mida Euroopa Liit tunnustab kui ainsat kutsealadevahelist ametiühinguorganisatsiooni, mis esindab töötajaid Euroopa Liidu tasandil.

12 European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches (EFFAT) on Belgia õiguse alusel asutatud ühing, mis on IUFi üks piirkondlikke harusid. EFFAT osaleb erinevates komisjoni moodustatud nõuandeorganites, eelkõige alalises taimetervise rühmas ning põllumajanduse ja keskkonna nõuandekomitees.

13 Viies hageja, Stichting Natuur en Milieu (edaspidi „Natuur en Milieu") on Madalmaade õiguse alusel asutatud sihtasutus, mille eesmärk on põhikirja järgi eelkõige „anda hääleõigus looduslikele elementidele, millel seda ei ole" ning tagada elus loodus ja rikkumata keskkond praegustele ja tulevastele põlvkondadele. See sihtasutus on EEB liige.

14 Kuues hageja, Svenska Naturskyddföreningen (edaspidi „Naturskyddföreningen") on Rootsi õiguse alusel asutatud ühing, mille põhikirjajärgne eesmärk on eelkõige kujundada avalikku arvamust ja mõjutada otsuste tegemise protsessi, mis puudutab looduse ja keskkonna kaitset, ning tegutseda ökoloogiliselt huvipakkuvate piirkondade kaitsmise ja hooldamise nimel. Naturskyddföreningen on lisaks ühe Kagu-Rootsis asuva farmi, Osaby omanik, mille põllumajanduslik tegevus on täielikult mahepõllumajandus. Hagejate sõnul muudavad koht, kus Osaby paikneb, ja seal kaitstud biotoopide täielik ainulaadsus selle täiuslikult sobivaks elupaigaks niisugustele kahepaiksetele nagu vesilikule *Triturius cristatus* ja konnale *Rana arvalis*, mis on kaitstud direktiiviga 92/43.

15 Juulis 1993 teatasid mitu ettevõtjat, nende hulgas Syngenta Ltd, komisjonile oma soovist, et parakvaat kantaks direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse.

16 Määruse nr 3600/92 I lisa punktis 83 on mainitud parakvaati kui direktiivi 91/414/EMÜ artikli 8 lõikega 2 ettenähtud komisjoni tööprogrammi esimese etapiga hõlmatud ainet.

17 Komisjoni 27. aprilli 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 933/94, millega sätestatakse taimekaitsevahendite toimeained ja määratakse referentliikmesriigid komisjoni määruse (EMÜ) nr 3600/92 rakendamiseks (EÜT L 107, lk 8; ELT eriväljaanne 03/13, lk 242), nimetati parakvaadi puhul referentliikmesriigiks Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik.

18 Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik esitas komisjonile 31. oktoobril 1996 vastavalt määruse nr 3600/92 artikli 7 lõike 1 punktile c hindamisaruanded ja vastavad soovitused. Selle hindamisaruande vaatasid liikmesriigid ja komisjon läbi alalise toiduahela ja loomatervishoiu komitee raames.

19 12. juunil 2003 kutsusid EEB, Pesticides Action Network Europe ja Naturskyddföreningen Euroopa keskkonnaküsimuste eest vastutavaid ministreid ja komisjoni üles mitte kandma parakvaati direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. Lisaks saatis EFFAT 25. septembril 2003 sama üleskutse Euroopa Liidu institutsioonide liikmetele.

Vaidlustatud akt

20 Komisjon võttis 1. detsembril 2003 vastu direktiivi 2003/112/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ toimeaine parakvaat lisamisega (ELT L 321, lk 32; ELT eriväljaanne 3/41, lk 272; edaspidi „vaidlustatud akt").

21 Vaidlustatud akti artiklist 1 ja lisast tuleneb, et parakvaat kantakse direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse. Pealegi tuleneb vaidlustatud akti lisast, et parakvaati võib kasutada üksnes herbitsiidina ning et mõned seda ainet sisaldavate toodete pihustamise tehnikad on keelatud.

22 Vaidlustatud akti artiklis 2 on märgitud eelkõige, et liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad hiljemalt 30. aprillil 2005 õigus- ja haldusnormid, mis on vajalikud vaidlustatud akti järgimiseks. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile ning kohaldavad neid norme alates 1. maist 2005.

23 Vaidlustatud akti artikkel 3 kohustab eelkõige liikmesriike vaatama läbi kõik parakvaati sisaldavatele taimekaitsevahenditele väljastatud kasutusload eesmärgiga tagada direktiivi 91/414/EMÜ I lisas selle toimeaine suhtes kehtestatud tingimuste täitmine.

24 Vaidlustatud akti artikli 4 esimese lõigu kohaselt tagavad liikmesriigid, et lubade omanikud esitavad hiljemalt 31. märtsil 2008 aruanded hooldusprogrammide kaudu kohaldatavate riske vähendavate meetmete mõju ning parakvaadi ühendite suhtes tehtud edusammude kohta. Selles sättes on nähtud ka ette, et liikmesriigid edastavad antud teabe viivitamatult komiteele. Vaidlustatud akti artikli 4 teises lõigus on sätestatud, et komisjon esitab alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele aruande vaidlustatud akti rakendamise kohta, millest nähtub, kas tingimused, mis peavad olema täidetud I lisasse kandmiseks, on jätkuvalt täidetud; ning võib esitada vajalikke muudatusettepanekuid, millega võib vajadusel kaasneda I lisast kõrvaldamine.

25 Vaidlustatud akti artiklis 5 on kehtestatud selle akti jõustumise kuupäevaks 1. november 2004.

26 Lõpuks on vaidlustatud akti artiklis 6 sätestatud, et see on adresseeritud liikmesriikidele.

Menetlus ja poolte nõuded

27 Hagejad esitasid 27. veebruaril 2004 Esimese Astme Kohtu kantseleisse käesoleva hagi.

28 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 alusel esitas kostja eraldi dokumendiga Esimese Astme Kohtusse 18. mail 2004 saabunud vastuvõetamatuse vastuväite. Hagejad esitasid selle vastuväite kohta oma märkused 30. juulil 2004.

29 Syngenta Ltd palus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 9. juunil 2004 saabunud taotlusega luba menetlusse astumiseks kostja nõuete toetuseks. Esimese Astme Kohtu teise koja esimees andis 14. oktoobri 2004. aasta määrusega menetlusse astumise loa. Menetlusse astuja ei esitanud oma seisukohti määratud tähtaja jooksul.

30 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud akt;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

31 Kostja paluvad Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

32 Vastavalt kodukorra artikli 114 lõikele 1 võib Esimese Astme Kohus poole taotlusel teha otsuse vastuvõetamatuse kohta ilma kohtuasja sisu käsitlemata. Vastavalt sama artikli lõikele 3 on edasine menetlus suuline, kui Esimese Astme Kohus ei otsusta teisiti. Esimese Astme Kohus peab toimiku dokumente piisavalt selgeteks ja otsustab, et puudub vajadus suulise menetluse algatamiseks.

Asja läbivaatamist takistav asjaolu, mis põhineb vaidlustatud akti laadil

33 Komisjon märgib, et EÜ artikli 230 neljandas lõigus ei ole mainitud füüsilise või juriidilise isiku võimalust vaidlustada direktiivi. Esitades Esimese Astme Kohtule nõude tühistada vaidlustatud akt, paluvad hagejad järelikult ühenduse kohtul eirata EÜ artikli 230 neljanda lõigu täpset sõnastust. Igal juhul on vaidlustatud akti peale esitatud hagi vastuvõetamatu direktiivide normatiivse laadi tõttu.

34 Vastupidiselt sellele, mida väidab komisjon, tõdeb Esimese Astme Kohus, et kuigi EÜ artikli 230 neljas lõik ei käsitle sõnaselgelt üksikisikute poolt direktiivi vastu esitatud tühistamishagide vastuvõetavust, siis sellise hagi vastuvõetamatuks tunnistamiseks ainuüksi sellest asjaolust ei piisa (vt Esimese Astme Kohtu 6. mai 2003. aasta määrus kohtuasjas T-321/02: Vannieuwenhuyze-Morin *v.* parlament ja nõukogu, EKL 2003, II-1997, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika). Nimelt ei saa ühenduse institutsioonid pelgalt kõnealuse õigusakti liigi valikuga võtta üksikisikutelt õiguskaitset, mille asutamislepingu nimetatud säte neile annab (vt Esimese Astme Kohtu 14. jaanuari 2002. aasta määrus kohtuasjas T-84/01: Association contre l'heure d'été *v.* parlament ja nõukogu, EKL 2002, lk II-99, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Komisjon eksib ka, kui väidab, et vaidlustatud akti normatiivse laadi tõttu ei saa üksikisikud selle peale tühistamishagi esitada. Nimelt nähtub kohtupraktikast, et teatavatel juhtudel võib isegi normatiivakt, mida kohaldatakse kõigi asjaomaste majandustegevuses osalejate suhtes, neist mõningaid otseselt ja isiklikult puudutada (Euroopa Kohtu 16. mai 1991. aasta otsus kohtuasjas C-358/89: Extramet Industrie *v.* nõukogu, EKL 1991, lk I-2501, punkt 13; 18. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-309/89: Codorniu *v.* nõukogu (EKL 1994, lk I-1853, punkt 19; 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-451/98: Antillean Rice Mills *v.* nõukogu, EKL 2001, lk I-8949, punkt 46, ja Esimese Astme Kohtu 6. detsembri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-43/98: Emesa Sugar *v.* nõukogu, EKL 2001, lk II-3519, punkt 47).

36 Selles olukorras tuleb asja läbivaatamist takistav asjaolu, mis põhineb vaidlustatud akti laadil, tagasi lükata.

Asja läbivaatamist takistav asjaolu, mis põhineb hagejate õiguse olla kohtumenetluses pool puudumisel

Poolte argumendid

37 Komisjon vaidlustab selle, et vaidlustatud akt puudutab hagejaid otseselt ja isiklikult. Mis puudutab küsimust, kas vaidlustatud akt puudutab hagejaid isikult, siis ta väidab, et õigusakt puudutab füüsilist või juriidilist isikut isiklikult üksnes siis, kui vaidlusalune säte mõjutab teda mingi talle omase tunnuse või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab ning seega individualiseerib teda sarnaselt akti adressaadiga (vt Euroopa Kohtu 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon *v.* Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425, punkt 45, ja seal viidatud kohtupraktika). Antud juhul ei ole see aga nii.

38 Hagejad väidavad, et vaidlustatud akt puudutab neid otseselt ja isiklikult.

39 Isikliku puutumuse tingimuse kohta väidavad nad esiteks, et vaidlustatud akt mõjutab konkreetselt neid, sest kõigi nende tegevuse puhul on käesoleval juhul mängus tähtsaimate huvide kaitse, nimelt keskkonna ja rahvatervise kaitse. EEB, Natuur en Milieu ja Naturskyddföreningen on direktiivi 92/43/EMÜ raames aktiivsed keskkonna- ja looduskaitse valdkonnas, kaasa arvatud elusloodus e kaitse. IUF ja EFFAT on omakorda aktiivsed eelkõige põllumajandustöötajate huvide, kaasa

arvatud nende tervise kaitsmise vallas. Vaidlustatud akt kahjustab konkreetselt neid huve, sest selle tulemuseks on nende huvide kaitse „nõrgenemine", millega rikutakse ühenduse õigust. Nad lisavad, et vaidlustatud akt kahjustab eriti Naturskyddföreningen'i, kelle omandiõigus on antud juhul ohus.

40 Teiseks väidavad nad, et EEB-l ja EFFAT-il on komisjonis ja teistes Euroopa Liidu institutsioonides vastavatel pädevusaladel nõuandjate eristaatus, et Natuur en Milieu'l, Naturskyddföreningen'il ja IUF-il on samasugune staatus teistes siseriiklikes või riigiülestes asutustes ning et vastavalt nende põhikirjajärgsele eesmärgile on mõned hagejad komisjoni sõnaselgelt palunud mitte kanda parakvaati direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse.

41 Kolmandaks väidavad nad sisuliselt, et Madalmaade õiguskorra järgi puudutavad keskkonna ja loodusliku loomastiku huve kaitsvate õigusnormide rikkumised Natuur en Milieu'd otseselt ja isiklikult ning Rootsi õiguses on see samamoodi, kui rääkida Naturskyddföreningen'ist.

42 Neljandaks väidavad hagejad, et nende hagi tuleb tunnistada vastuvõetavaks, sest seda tingivad tõhusa õiguskaitse nõue, poolte protsessuaalse võrdsuse põhimõte ja ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta Euroopa Ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (KOM/2003/0622, lõplik, edaspidi „Århusi määruse ettepanek").

43 Vajaduse kohta tagada neile tõhus õiguskaitse väidavad hagejad, et vaidlustatud akti tühistamine hoiaks ära suure hulga keerukate, pikkade ja kulukate loamenetluste algatamise eri liikmesriikides. Kui nad peaksid pöörduma siseriiklikesse kohtutesse, oleksid nad enda sõnul kohustatud jälgima loa taotluste võimalikku esitamist kõikides liikmesriikides, uurima nende riikide õiguskorda, kelle poole on pöördutud turuleviimise loa taotlusega, ning algatama menetlused pädevates siseriiklikes kohtutes. Lisaks peavad parakvaati sisaldavate toodete turuleviimise vastu võidelda soovivad hagejad direktiivi 91/414/EMÜ artiklis 10 ette nähtud vastastikuse tunnustamise põhimõtte tõttu astuma kõikidesse siseriiklikesse menetlustesse. Lõpuks väidavad nad, et vastupidiselt sellele, mida väidab komisjon, ei ole siin küsimus lihtsalt mugavuses, sest siseriiklikus kohtus on vaidlustatud akti kehtivuse üle otsustamine praktiliselt võimatu. Sellest tulenevalt on hagejatel õigus esitada käesolev hagi Esimese Astme Kohtule hagejate käsutuses olevate õiguskaitsevahendite tõhususe seisukohast vastavalt Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK") artiklitele 6 ja 13, mis on EL artikli 6 lõike 2 kohaselt kohaldatavad Esimese Astme Kohtu suhtes.

44 Mis puudutab seejärel poolte protsessuaalse võrdsuse põhimõtet, siis hagejad väidavad kõigepealt, et selline hagi vaidlustatud akti peale, mille on esitanud niisugune parakvaadi tootja nagu Syngenta, tuleb tunnistada EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel vastuvõetavaks, nagu selgub Esimese Astme Kohtu 24. jaanuari 2001. aasta määrusest liidetud kohtuasjades T-112/00 ja T-122/00: Iberotam jt *v.* komisjon (EKL 2001, lk II-97, punkt 79). Poolte protsessuaalse võrdsuse põhimõte, mis on kehtestatud EIÕK artiklitega 6, 13 ja 14, nõuab aga, et pooltel, kelle õigusi komisjoni kehtestatud aktiga rikutakse, oleksid samad õiguskaitsevõimalused. Selles osas lisavad nad, et käesolevas kohtuasjas ei ole asjassepuutuv Euroopa Kohtu 10. detsembri 1969. aasta otsus liidetud kohtuasjades 10/68 ja 18/68: Eridania jt *v.* komisjon (EKL 1969, lk 459), mille kohaselt ei saa üksikisikute õigus olla kohtumenetluses pool tuleneda üksnes asjaolust, et nad on vaidlustatud akti adressaatidega konkurentsisuhetes, kuna nimetatud kohtuotsuses käsitleti konkurentsisuhteid, mis antud juhul täiesti puuduvad.

45 Lõpuks väidavad hagejad, et nende hagi on vastuvõetav, võttes arvesse Århusi määruse ettepaneku seletuskirja. Seletuskirjas leiab komisjon, et nimetatud ettepanekus sätestatud objektiivsetele kriteeriumidele vastavate Euroopa keskkonnakaitseorganisatsioonide õiguse olla kohtumenetluses pool tunnistamiseks ei ole vaja EÜ artiklit 230 muuta. Hagejad vastavat nimetatud kriteeriumidele, millest komisjoni seisukohta arvestades peaks piisama selleks, et tunnustada nende õigust esitada vaidlustatud akti peale tühistamishagi.

Esimese Astme Kohtu hinnang

46 EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel võib „[i]ga füüsiline või juriidiline isik [...] algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus".

47 Antud juhul tuleneb vaidlustatud akti artiklist 6, et selle ainsad adressaadid on liikmesriigid. Hagejad peavad niisiis eelkõige tõestama, et see akt, mille adressaadid nad ei ole, puudutab neid isiklikult.

48 Selles osas selgub kohtupraktikast, et hagejad, kes ei ole — nagu antud juhul — õigusakti adressaadid, võivad väita, et see puudutab neid isiklikult, kui kõnealune akt mõjutab neid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab ja selle tõttu teistest eristab analoogselt selle

otsuse adressaatidega (vt Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequenõs Agricultores *v.* nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Järelikult tuleb kontrollida, kas antud juhul puudutab vaidlustatud akt hagejaid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise olukorra tõttu, mis neid seoses vaidlustatud aktiga iseloomustab võrreldes kõikide teiste isikutega.

50 Näitamaks, et vaidlustatud akt puudutab neid isiklikult, väidavad hagejad esiteks, et see akt mõjutab konkreetselt neid tõsiste negatiivsete tagajärgede tõttu, mida see avaldab keskkonnakaitsele ja töötajate tervise kaitsele ning mis tähendavad keskkonnakaitse nõrgenemist. Lisaks mõjutab vaidlustatud akt konkreetselt ka Naturskyddföreningen'it, sest kahjustab tema omandiõigusi.

51 Kõigepealt tuleb märkida, et hagejad ei täpsusta, mil viisil nõrgendab vaidlustatud akt endast keskkonnakaitset ja töötajate tervise kaitset, ega esita konkreetseid tõendeid, mis põhjendaksid väidetavat Naturskyddföreningen'i omandiõiguste tõsist kahjustamist.

52 Seejärel tuleb märkida, et antud juhul toob vaidlustatud akti sisuliselt kaasa direktiivi 91/414/EMÜ I lisa muutmise, seal toimeaine „parakvaat" nimetamisega ja

selle kui toimeaine kasutamise tingimuste täpsustamisega (artikkel 1), kohustatakse liikmesriike esiteks üle vaatama kõik load, mis on antud ükskõik missugusele parakvaati sisaldavale taimekaitsevahendile, ja teiseks hindama uuesti parakvaati sisaldavaid taimekaitsevahendeid, millele on antud luba (artikkel 3), ning tagama, et lubade omanikud esitavad hiljemalt 31. märtsiks 2008 aruanded hooldusprogrammide kaudu kohaldatavate riske vähendavate meetmete mõju ning parakvaadi ühendite suhtes tehtud edusammude kohta (artikli 4 esimene lõik), ning kohustatakse komisjoni esitama alalisele toiduahela ja loomatervishoiu komiteele aruande vaidlustatud akti rakendamise kohta, millest nähtub, kas tingimused, mis peavad olema täidetud I lisasse kandmiseks, on jätkuvalt täidetud, ja esitama vajalikke muudatusettepanekuid, millega võib vajadusel kaasneda I lisast kõrvaldamine (artikli 4 teine lõik).

53 Sõltumata sellest, missugune või missugused nendest sätetest kujutavad endast hagejate arvates nende kaitstud huvide tõsist kahjustamist nende huvide kaitse nõrgenemise kaudu ja nende hulgast ühe isiku omandiõiguse tõsise kahjustamise, tuleb tõdeda, et need sätted puudutavad hagejaid nende objektiivses keskkonnakaitse ja töötajate tervise kaitse valdkonnas tegutsevate üksuste või ka omandiõigust omavate isikute staatuses ning seda samamoodi nagu iga teist samas olukorras olevat isikut.

54 Seega, nagu tuleneb kohtupraktikast, ei piisa sellest, et tõestada, et vaidlustatud akt puudutab hagejaid isiklikult (vt selle kohta Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-321/95 P: Greenpeace jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk I-1651, punkt 28, ja Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2003. aasta määrus kohtuasjas T-154/02: Villiger Söhne *v.* nõukogu, EKL 2003, lk II-1921, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

55 Eelnevast tuleneb, et vaidlustatud akti väidetavad tõsised negatiivsed tagajärjed hagejate huvidele ja omandiõigustele ei võimalda tõestada, et vaidlustatud akt neid isiklikult puudutab.

56 Teiseks väidavad hagejad, et EEB-l ja EFFAT-il on ühenduse institutsioonides nõustaja eristaatus, et Natuur en Milieu'l, Naturskyddföreningen'il ja IUF-il on samasugune staatus teistes siseriiklikes või riigiülestes asutustes ning et vastavalt nende põhikirjajärgsele eesmärgile on mõningad hagejad sõnaselgelt palunud komisjonil mitte kanda parakvaati direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse.

57 Selles osas tuleb esiteks meenutada, et isiku ühel või teisel viisil osalemine ühenduse akti vastuvõtmisele eelnevas menetluses määratleb ta kõnealuse aktiga seoses eristuvana vaid siis, kui kohaldatavas ühenduse õigusaktis on sellele isikule ette nähtud teatud menetluslikud tagatised (vt Esimese Astme Kohtu 29. aprilli 2002. aasta määrus kohtuasjas T-339/00: Bactria *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-2287, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika). Antud juhul ei näe aga vaidlustatud akti vastuvõtmise suhtes kohaldatav ühenduse õigusakt ette menetluslikke tagatisi hagejatele ega isegi osalemist nendes ühenduse, siseriiklikes või riigiülestes nõuandeorganites, millesse hagejad endi väitel kuuluvad. Järelikult ei võimalda ei asjaolu, et hagejad palusid ühenduse ametiasutustel mitte kanda parakvaati direktiivi 91/414/EMÜ I lisasse, ega nende väidetav osalemine nõuandvates organites asuda seisukohale, et vaidlustatud akt puudutab neid isiklikult.

58 Kolmandaks, mis puudutab argumenti, mille kohaselt tunnistatakse Madalmaade ja Rootsi õiguses, et õigusaktid, mis kahjustavad hagejate poolt kaitstud huve,

puudutavad neid otseselt ja isiklikult, siis tuleb märkida, et kui tegemist on ühenduse õigusakti tühistamisega, ei tule nende EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohase õiguse algatada menetlus hindamisel arvesse see, et mõnede liikmesriikide õiguskorras on nendele hagejatele antud õigus olla menetlusosaline (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 9. augusti 1995. aasta määrus kohtuasjas T-585/93: Greenpeace jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-2205, punkt 51).

59 Eelnevast tuleneb, et ühenduse õigus ei näe oma praegusel kujul ette niisuguse kollektiivset huvi esindava hagi esitamist ühenduse kohtule, mida hagejad käesoleval juhul taotlevad.

60 Neljandaks väidavad hagejad, et EIÕK artiklites 6 ja 13 sätestatud ja EL artikli 6 lõike 2 alusel ühenduse institutsioonidele kohaldatav tõhus kohtulik kaitse nõuab, et käesolevad hagid tunnistataks vastuvõetavateks, ühelt poolt seetõttu, et siseriiklikes kohtutes algatatavad menetlused oleksid pikad, keerukad ja kulukad, ning teiselt poolt seetõttu, et need kohtud ei suudaks lahendada küsimusi, mis on kerkinud käesoleva hagi raames.

61 Selles osas on Euroopa Kohus sedastanud, et õigus tõhusale õiguskaitsele kuulub õiguse üldpõhimõtete hulka, mis tulenevad liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest väärtustest, ning et see õigus on nimelt ka sätestatud EIÕK artiklites 6 ja 13 (eespool punktis 48 viidatud otsus Unión de Pequenõs Agricultores *v.* nõukogu, punktid 38 ja 39).

62 Samas kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus, et EÜ artiklitega 230 ja 241 ning EÜ artikliga 234 on loodud õiguskaitsevahendite ja menetluste terviklik süsteem, et tagada institutsioonide õigusaktide seaduslikkuse kontrollimine, usaldades selle ühenduse kohtutele. Selle süsteemi kohaselt võivad füüsilised ja juriidilised isikud, kes ei saa EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud vastuvõetavuse tingimuste tõttu ühenduse õigustloovaid akte otse vaidlustada, viidata kõnealuste aktide kehtetusele sõltuvalt olukorrast EÜ artikli 241 alusel ühenduse kohtus või siseriiklikes kohtutes, ning nõuda neilt, kes ei ole pädevad aktide kehtetuse üle ise otsustama, Euroopa Kohtule selle kohta eelotsuse küsimuse esitamist (eespool punktis 48 viidatud kohtuotsus Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punkt 40).

63 Lõpuks tuleneb kohtupraktikast, et tühistamishagi vastuvõetavus ühenduse kohtus ei sõltu sellest, kas on olemas õiguskaitsevahend, mis võimaldab siseriiklikus kohtus analüüsida selle akti kehtivust, mille tühistamist taotletakse (vt selle kohta eespool punktis 48 viidatud kohtuotsus Unión de Pequeños Agricultores *v.* nõukogu, punkt 46).

64 Sellest tuleneb, et Euroopa Kohtu praktikas väljakujunenud käsituses ei piisa hagejate esitatud argumendist tõhusa kohtuliku kaitse puudumise kohta nende hagi vastuvõetavuse põhjendamiseks.

65 Viiendaks väidavad hagejad, et nende hagi tuleb tunnistada vastuvõetavaks poolte protsessuaalse võrdsuse põhimõtte kohaselt. Selles osas on küllalt, kui märkida, et kohtupraktika kohaselt ei piisa hagejale õiguse olla kohtumenetluses pool andmiseks üksnes asjaolust, et akt mõjutab hagejat vastupidiselt sellele, kuidas see mõjutab

isikut, kellel on õigus olla kohtumenetluses pool selle akti tühistamiseks (vt selle kohta eespool punktis 44 viidatud otsus Eridania jt *v.* komisjon, punkt 7, ja Euroopa Kohtu 23. mai 2000. aasta otsus kohtuasjas C-106/98 P: Comité d'entreprise de la société française de production jt *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-3649, punkt 41). Seega, isegi kui nõustuda, nagu väidavad hagejad, et menetlusse astujal on õigus esitada vaidlustatud akti peale tühistamishagi, ei tõenda üksnes see asjaolu, et hagejate puhul on täidetud tingimus, et vaidlustatud akt puudutab neid isiklikult, ega vabasta neid kohustustest tõestada, et see nõue on täidetud.

66 Lõpuks, kuuendaks väidavad hagejad, et õigus olla kohtumenetluses pool tuleneb esiteks sellest, et komisjon märgib Århusi määruse ettepanekus, et Euroopa keskkonnakaitseühingutel, kes vastavad teatud objektiivsetele kriteeriumidele, on EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel õigus olla kohtumenetluses pool, ning teiseks sellest, et antud juhul vastavad hagejad nendele objektiivsetele kriteeriumidele.

67 Selles suhtes tuleks märkida, et õigusnormide hierarhia põhimõtetega (vt eelkõige Euroopa Kohtu 27. oktoobri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-240/90: Saksamaa *v.* komisjon, EKL 1992, lk I-5383, punkt 42) on vastuolus, et teisese õiguse akt annab õiguse olla kohtumenetluses pool üksikisikutele, kes ei vasta EÜ artikli 230 neljanda lõigu nõuetele. Sama kehtib *a fortiori* teisese õiguse õigusakti ettepaneku põhjenduste kohta.

68 Järelikult ei vabasta seletuskiri, millele hagejad tuginevad, neid kohustusest tõestada, et vaidlustatud akt neid isiklikult puudutab. Pealegi, isegi kui möönda, et hagejatel on Århusi määruse ettepaneku mõttes õigus olla kohtumenetluses pool, tuleb

märkida, et nad ei esita ühtegi põhjust, miks võimaldaks see tõestada, et vaidlustatud otsus neid isiklikult puudutab.

69 Eelpooltoodust lähtuvalt tuleb teha järeldus, et vaidlustatud akt ei puuduta hagejaid isiklikult. Järelikult tuleb hagi tunnistada vastuvõetamatuks, ilma et oleks vaja kontrollida, kas see akt puudutab hagejaid otseselt.

Kohtukulud

70 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejatelt.

71 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu alusel võib Esimese Astme Kohus anda määruse, et menetlusse astuja kannab oma kohtukulud ise. Käesolevas asjas kannab komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuja ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

määrab:

1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

2. Jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja komisjoni kohtukulud.

3. Jätta menetlusse astuja kulud tema enda kanda.

28. novembril 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär — Esimees

E. Coulon — J. Pirrung